

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 50

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENE

Cene inseratov:

Enostolpna petstna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljske in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.
Pošilna plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravljalna 538.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Na napačni poti.

Naša zakonodaja je nesrečna, kjerkoli zastavi svoje delo. Čim važnejši je kak predmet, tem bolj lahkomišelnost ga obravnava in reši. To vidimo zlasti še na šolskem polju. Kar nas je bilo v Avstro-ugrski, smo bili najhujše boje prav v šolstvu, zavedajoči se, da od njegovega pravičnega in pravičnega razvoja zavisi bodočnost našega naroda. Kljub temu, da je bila naša borba ostra, silna in težka, da smo se borili tako rekoč na življenje in smrt za nacionalno šolstvo, moramo vendar priznati, da je bilo šolstvo, ako abstrahiramo naš nacionalni moment, stvarno na višku. Naša borba je bila samo nacionalna, borba proti ponemčevalnemu sistemu, borba za nacionalno vzgojo v naših šolah, v drugih ozirih pa je bilo šolstvo na višku, dasi ni bilo idealno. Mesto navzgor pa lezemo sedaj navzdol in če bo šlo tako naprej, se bomo v par letih spraševali, čemu silna bremena za šolstvo, ko nam ne nudi niti oddaleč tega, kar bi smeli opraviti pričakovati.

Zakonodaja v naši državi posnema francosko in italijansko zakonodajo. Odločivni činitelji v Beogradu ne vprašajo, kaj je v francoski in italijanski zakonodaji dobrega, kaj slabega — še manj kaj je drugod mnogo boljšega, marveč ju slepo kopirajo in spreminjajo v toliko, kolikor služi njihovi posebnim, recimo centralističnim namenom, in v kolikor odgovarja tradicionalnim srbskim razmeram. Niti na um jim ne prihaja, da bi si malo ogledali, kakšne uspehe je rodila zakonodaja, ki jim služi za vzor.

Pred nami leži novi načrt ljudskošolskega zakona. Moramo reči, da je tako reakcionaren, tako zanič, da bo zadel ob najodločnejši odpor vseh resničnih šolnikov, ki jim skrb za šolstvo ni istovetna s suženjskim kimanjem k vsemu, kar si zmisli nevesča gospoda v Beogradu. Odkar je naš zaslužni šolski organizator pokojni dr. Verstovšek zapustil prosvetni oddelek pri naši pokrajinski upravi, naše šolstvo vidno hira, propada. Odtodaj ni več v Sloveniji šolske kulture, obstoja samo še šolska politika. Poklicani morajo pa, ki bi morali izpregovoriti odločno besedo, kima jo in se tresejo samo za svojo službo. Če bi bil na svojem mestu pri prosvetnem ministrstvu šolski referent za Slovenijo, bi moral reakcionarni gospodi v Beogradu v obraz povedati, da šolskega načrta, kakor ga je predložilo ministrstvo, Slovenija ne more sprejeti.

Že osnovna misel šolskega zakona, državni monopol na šolstvo, je tako reakcionarna, protivna vsem izkustvom, da se je more oprijeti samo še kaka na šolskem polju zaostala država, kakor je n. pr. v tem oziru Italija. Pa tudi tam je odpor mislečih krogov odločen in le fašistovski diktaturi je pripisati, da odpor ni zmagal. Beograd menda nič ni slišal o velikanskih bojih za šolstvo v Belgiji, v Holandskem, v Nemčiji, menda nič ne pozna posledice državnega šolskega monopola, ne pozna angleškega šolskega sistema, skratka, top je in samoglašen.

Za danes hočemo navesti samo en primer, iz francoskega šolstva, ki je očitno belgrajski gospodi vzor, in pokazati na uspehe francoske državne in privatne šole.

V Franciji imajo dve vrsti osnovnih šol: takozvane laiške — brezverske —, ki jih vzdržuje država, in svobodne, ki jih vzdržujejo katoličani iz lastnih zasebnih sredstev. Dne 1. decembra 1921 je bilo v oblasteh Maire in Loire v laiških šolah 24.013 učencev, v svobodnih pa 25.375. Od tedaj se je razmerje med obema šolama po vseh departementih razvilo še v veliko večji meri na korist svobodni in na škodo laiški šoli. Revija »Ecole et familles«, ki jo urejuje Jean Guiraud, podaja o tem zanimive podatke, iz katerih naj sledi tu le nekaj primerov: V Le Maurouju (Aveyron) šteje laiška dekliška šola 2 učenci — hčerki učiteljice; v Montreuil sous Perouse mešana laiška šola 2 učence, od teh je eden zapuščen otrok brez staršev, druga hčerka učiteljice; v La Noë-Blanche je vsega 180 šolskih otrok, od tega obiskuje laiško deško šolo 1 učenec, dekliško 4 učenke; učenca se premestili v dekliško šolo ter se na deški šoli pouk

sploh ne vrši; v Pontmainu (Mayenne) je dekliška šola že več let brez vsake učenke, na deški šoli pa poučuje učitelj enega samega učenca, a to je njegov sin; v Saint Mars la Reorthe (Vendée) so na dekliški šoli samo hčerke učiteljice. Na vseh teh in drugih šolah vzdržuje država kljub protestom prebivalstva učiteljstvo, da tako umetno vzdržuje število laiških šol proti svobodnim, ki s svojo zanesljivo versko vzgojo vedno bolj potezajo nase vso šolsko mladino. Mnogi francoski starši so pač

drago plačali izkušnjo z laiško šolo in ne marajo več slišati o njej.

Ne navajamo francoskega vzgleda z ozirom na verski moment, dasi takorekoč leži na dani, marveč da se vidi, kaj je uniformirana državna šola, kam vodi državni šolski monopol, kakor se uvaža pri nas, ki hoče privatno šolstvo popolnoma udušiti. Bodo poklicani šolniki k temu molčali? Če bodo oni molčali, bo vpijo ljudstvo, ki si je obrnilo vsaj zdravo pamet.

Zanemarjanje ljudskih potreb.

VLADNA VEČINA SABOTIRA DELOVANJE ODBORA ZA OŠKODOVANKE PO POVODNJI — UMESTEN PREDLOG POSL. SUŠNIKA.

Beograd, 28. februarja. (Izv.) Ponovno smo že poročali o protestih poslancev Sušnika in Gostinčarja proti temu, ker se zavlačujejo seje odbora za proučevanje zakonskih predlogov o podpori povodnji oškodovanim v Sloveniji. Ta odbor je bil izvoljen na nujni predlog poslanca Sušnika dne 15. decembra 1923. Na te ponovne proteste Sušnika in Gostinčarja je radikalni predsednik vendarle sklical sejo tega odbora za danes popoldne. Dočim so poslanci Jugoslovanskega kluba in večina ostalih opozicijskih članov tega odbora prišli, ob določenem času ni bilo članov vladne večine od nikoder. Ker se jih po daljšem čakanju ni moglo nikjer najti, so

poslanci Sušnik, Gostinčar in drugi sestavili pismen protest in vprašanje na predsednika parlamenta, kaj namerava storiti, da se bodo seje odborov vršile redno in da člani vladne večine ne bodo sabotirali dela odborov, posebno ne takega, ki je za prečansko ljudstvo nujno. Poslanec Sušnik tudi predlaga, da vsak poslanec prispeva s svoje strani večjo vsoto v korist oškodovanim. Z ozirom na ta predlog g. Sušnika so načelniki parlamentarnih klubov sklenili, da prispevajo poslanci po 100 Din. To se je tudi zgodilo. V slučaju, da gornji protesti ne bodo zalegli, bodo poslanci Jugosl. kluba podvzeli najenergičnejše korake proti taki sabotaži vladne večine.

Kmetijska družba za Slovenijo.

Beograd, 28. febr. (Izv.) Kakor smo že svoječasno poročali, je ministrski svet vsled čudnih razmer v Kmetijski družbi odredil, da se pod takimi čudnimi okolnostmi sklicani občni zbor odloži. Proti temu sklepu in za vzpostavitev neznosnih razmer v Kmetijski družbi je ponovno interveniral g. Pucelj v notranjem ministrstvu. Ker pa so uradna poročila bila dosti drugačna od Puceljevih, se tem intervencijam ni moglo ugoditi v polni meri, temveč je ministrski svet sklenil, da se morajo izvršiti najprej volitve novih delegatov v vseh podružnicah, nakar šele naj se skliče občni zbor Kmetijske družbe. Ta odlok je ministrstvo notranji del že sporočilo velikemu županu in vladnemu komisarju pri Kmetijski družbi.

Pašičev koncentracijski načrt.

Beograd, 28. febr. (Izv.) Nikola Pašić zbira svojo vojsko in je poklical v Beograd vse znamenitejše svoje zveste pristaše. — Korkut je za Bosno že izrekel pckorščino in vdanost in se stavlja Pašiću na razpolago. Iz Hrvatske so slične udanostne izjave prinesli dr. Cimič in drugi voditelji. Danes pa je prišel v Beograd tudi g. Janez Hribar. Kakor so nas informirali radikalni, je g. Janez Hribar poročal o položaju v Sloveniji. Kljub razcepjenosti stojijo po njegovem mišljenju danes radikalni izvrstno in so pripravljeni na nove volitve, ki bodo »prav dobro« izpadle. Korkut, Hribar in hrvatski radikalni so vsi za nove volitve in tudi belgrajski radikalni bi bili — to, če ne bi bilo preveč neverjetno, da bi Pašić z begom Ferad Drago zopet dobil volivno vlado in če bi ne bilo preveč verjetno, da bo volivni rezultat drugi, kakor bi si ga želel gospodin Pašić. Ta kombinacija je preveč nevarna in g. Pašić bo že prihodnje dni skušal najti drugo, ki jo radikalni že napovedujejo.

Težkoče parcelacije.

Beograd, 28. februarja. (Izv.) Pri parcelaciji Hrvatske in Slovenije in pri oživetju novih oblasti se pojavljajo nove težkoče in kljub zagrizenosti velikosrbskih vladodržcev se te težkoče ne morejo premestiti in urediti z enostavnim odlokom ministrstva notranjih zadev. Ena takih težkoč je vprašanje pripadnosti Medžimurja in Kastva. Po zakonu o parcelaciji države bi prvi imel pripasti mariborski, drugi ljubljanski veliki oblasti. Pri dodeljevanju Medžimurja se je jasno videl nesmisel parcelacije brez predhodnega izenačevanja celokupne zakonodaje. Ko je bil izdan predlog o likvidaciji pokrajinske uprave v Ljubljani in Zagrebu, bi moralo Medžimurje eo ipso pripasti pod Maribor. Z ozirom na dej-

stvo, da je v Medžimurju tudi druga jurisdikcija, kakor v Mariboru, je nedavno prišla v Beograd deputacija iz Medžimurja in obrazložila nesmisel takega načina parcelacije. Ministrstvo notranjih zadev je z ozirom na to in opiraje se pri tem na zelo raztegljiv člen 15. zakona o splošni upravi odredilo, da upravlja Medžimurje do končne rešitve varaždinski podžupan oziroma vladni komisar za Medžimurje kot zastopnik velikega župana v Mariboru, ki bo po ministromi naredbi izdal tozadevna pooblastila. Z ozirom na tako rešitev je pričakovati, da bo v slučaju, če se bo parcelacija sploh obdržala, Medžimurje pripadlo zagrebški oblasti, proti čemur nimajo Slovenci pomislekov. Druga težkoča je glede Kastva. Ta pride predvsem vsled teritorialne razdalje v pošte, dočim je sicer ista jurisdikcija, kakor v ljubljanski oblasti. Ministrstvo za notranje zadeve je ostalo pri tem, da ostane Kastav pri ljubljanski oblasti in je dalo velikemu županu v Ljubljani in Zagrebu instrukcije, da sporazumno izvrši organizacijo tega sreza in da izvrši še potrebno razmejitev. Tretja težkoča je vprašanje sedežev posameznih srezkih oblasti oziroma okrajnih glavarstev. Tako je glede oblasti radikalna vlada na pr. odredila sedež Krajiške oblasti v Ogulinu kljub temu, da zakon odreja Karlovec. Glede sedežev srezkih oblasti pridejo v poštev Laško, Gornji grad, Šmarje pri Jelšah in Dolenja Lenda — ter ločitev Maribora v Maribor na levi in desni breg (kot nova sedeža srezov). Organizacija teh novih uradov je bila dosedaj nemogoča, ker je ministrstvo za notranje zadeve pač izdalo tozadevne odloke, ni pa imelo nobenih kreditov. Kakor nam izjavljajo v ministrstvu notranjih zadev, so sedaj potrebni krediti baje na razpolago, ni pa na razpolago potrebnih stanovanj, ne za uradnike, ne za urade. Izjavili so nam, da bodo vsi ti uradi začeli takoj funkcionirati, čim se tudi ta tehnična ovira odpravi. Kakor izvem iz povsem zanesljivega vira, namerava ministrstvo notranjih zadev kot sedež okrajnega glavarstva namesto v Laškem, kakor je v odredbi predvideno, odrediti Trbovlje, in so v tem oziru storjene potrebne priprave. Končno bi bilo pripomniti, da se tudi o volitvah v oblastne skupščine nekaj govori, vendar se še ni nič ukrenilo v tej smeri.

Narodna skupščina.

BAZPRAVA O BOLNICAH.

Beograd, 28. febr. (Izv.) Na današnji skupščinski seji je bila v razpravi interpelacija demokratskega poslanca Sretenovića o zlorabah v državnih bolnicah v Čačku. Interpelant je v svojem govoru navedel naravnost neverjetne stvari, kako se razmetava državni denar. Ob priliki te razprave je dobil besedo tudi poslanec Zebot, ki

je govoril v daljših izjavanjih o težkih prilikah, v katerih se nahajajo bolnice v Sloveniji. Takoj v začetku svojega govora je izjavil, da bo o tej stvari podrobneje govoril, kadar pride v specialni debati o proračunu ministrstvo za narodno zdravje na vrsto. Nato pa je samo v markantnih potezih orisal vso centralistično skrb za naše bolnice. Naše bolnice nimajo dovolj kreditov, ker je za ministrstvo narodnega zdravja odrejenih samo 280 milijonov dinarjev, dočim sta za vojaštvo določeni 2 milijardi dinarjev. Radi takega postopanja z bolnicami, ki ne dobivajo niti najpotrebnejših kreditov, propadajo nekdanje moderne urejene bolnice in so danes tako daleč, da ne morejo sprejemati niti težkih bolnikov. Mesto, da bi država pomagala bolnicam, da si svoj inventar izpopolnijo, pa se dogajajo celo slučajji, da se obstoječe naprave demontirajo. V bolnicah ni ne potrebnega perila, ne nujnih aparatov, ne zdravil, bolniki pa dobivajo slabo hrano. Na vse tozadevne vloge narodnih poslancev na ministrstvo narodnega zdravja odgovarja, da »nema para«. Nobena trdka, neben trgovce ne da bolnicam več ničesar, ker so dosedaj ostale dolžne, ker vlada ne plača. Poslanec zahteva remedeure, da se dajo krediti na razpolago, in zahteva, da se v Celju ustanovi Pasteurjev zavod. V podrobnostih kritizira delovanje ministrstva za narodno zdravje, navaja več tipičnih slučajev in konča s ponovno zahtevo, da naj se krediti za vojno ministrstvo znižajo in zvišajo krediti za ministrstvo narodnega zdravja. Minister je takoj odgovoril poslancu Zebotu in izjavil, da bo na večino njegovih vprašanj odgovoril ob priliki proračunske debate. Nato je bil s večino glasov sprejet prost prehod na dnevni red. Nato je bila seja zaključena in prihodnja seja napovedana za jutri, ko prične specialna debata o proračunu.

Prehrana dr. Žerjava.

Beograd, 28. februarja. (Izv.) Znana Žerjavova prehrana pasivnih krajev je bila danes zopet predmet razprav na seji vlade, ki je trajala od 5. do 9. zvečer. O zadevi je minister za socialno politiko dr. Peleš poročal, da skrajno zamotani računi o Žerjavovi prehrani še danes niso razčiščeni in je zato naprosil finančnega ministra, da odredi iz svojega resora najboljši izurjenega revizorja računov, da se zadeva končno razčisti. Finančni minister je na to pristal. Do končne rešitve pa je minister podaljšal menice, ki bi potekle 1. marca, do 1. junija vsem, ki so se pečali s prehrano, med drugim Žitnemu zavodu v Ljubljani, Gospodarskemu društvu v Zagrebu, Okrožnemu potrošaškemu savezu v Mostaru, Zadrugi zvezi v Splitu ter drugim z nalogom, da morajo dosedaj iztirjan denar vrniti ministru. Dalje se je ministrski svet bavil z vprašanjem carinske tarife, ki še vedno ni izdelana. Zato tudi trgovski pogajanja z Italijo ne morejo nikamor naprej. Nadalje so razpravljali o Kmetijski banki, o raznih tekočih vprašanjih ter seveda tudi o zamotanem in za režim težkem političnem položaju.

SESTANEK DR. KOROŠCA S HRSS.

Zagreb, 28. februarja. (Izv.) Danes je prišel v Zagreb dr. Korošec, da se sestane s predsedništvom HRSS in da ga obvesti o zadnjem rezultatu pogajanj opozicijskih strank v Beogradu. Ob 11. se je začela s predsedstvom HRSS konferenca, kateri sta v imenu HRSS prisostvovala dr. Maček in dr. Krnjevič. Dr. Korošec je pojasnil svoje stališče pri pogajanjih z g. Davidovičem, a predstavnik HRSS je razložil stališče svoje stranke napram razgovoru z demokracijo. Konferenca je trajala do dveh popoldne je odpotoval dr. Korošec z brzovlakom v Beograd.

Zagreb, 28. febr. (Izv.) Vaš dopisnik je izvedel, da je na današnji konferenci dr. Korošec HRSS poročal, da je načrt opozicijskega bloka tako zamišljen, da ne nasprotuje programu prizadetih strank. Vsi ti momenti so programatske narave in se smatrajo kot predpogoj za končni sporazum.

EVAKUACIJA RESKEGA ZALEDJJA.

Beograd, 28. febr. (Izv.) Danes zvečer je ministrstvo zunanjih zadev prejelo poročilo, da so italijanske čete danes popoldne izpraznile ves teritorij okoli Reke, ki

nam po rimskem paktu pripade in ga izročile našim oblastem.

Sušak, 28. februarja. (Izv.) Danes ob 7. so šle naše čete preko Grobnika v Kastavščino, da zasedejo ozemlje, ki nam pripade po rimskem sporazumu. Medtem so se pripeljali na avtomobilih naš general Ječmenić in italijanski general Barbarich ter zastopniki naših oblasti iz Sušaka. Tam se je začela izročitev. Po vrsti so se izročile vasi, ki se nahajajo na črti Reka—Kastav. Meja je že potegnjena med Matulji in Reko, ki teče potočini ob cesti Matulje—Reka, ki nam pripada. Italijanski karabinjerji so odšli na novo mejo, izročene nam vasi je pa zasedlo naše orožništvo. Nekaj korakov od železniške postaje so postavljeni začasni mejniki. Cerkev sv. Ivana, ki je bila dosedaj sporna, pripade nam. Prebivalstvo je zelo navdušeno. Ob 10. je prišla naša vojska, ob pol dveh je pa privozil v Reko prvi vlak iz Zagreba.

MEJNI PROMET.

Belgrad, 28. febr. (Izv.) Poslanec Gostinčar je na ministrstvo notranjih zadev in na poljedelskega ministra stavil vprašanje, da se čimprej uredi obmejne zadeve, da bodo mogli posestniki zemljišč ob meji in preko reke iste obdelovati, za kar jim je treba dovoliti svoboden prehod na celi italijansko-jugoslovanski meji.

Buren dan v angleškem parlamentu.

London, 28. febr. (Izv.) V parlamentu je prišlo danes zaradi Hendersonove izjave glede revizije versajškega miru do burnih prizorov. Na Mac Donalda je bilo stavljenih tozadevno okoli 60 vprašanj. Na vsa vprašanja je odgovoril Mac Donald, da je za vladno merodajno le to, kar izjavlja vlada, ne pa posamezni ministri.

London, 28. febr. (Izv.) Razprava glede znane izjave Hendersona se je se je končala brez glasovanja, ker konservativci glasovanja niso zahtevali.

PRED ZOPETNIM SRAJKOM V ANGLIJI?

London, 28. februarja. (Izv.) Lord Holdane je izjavil na vprašanje, če se je res bati štrajka premogarjev, da je položaj resen.

OSEMURNI DELAVNIK V ANGLIJI

London, 28. febr. (Izv.) Minister Thomas je izjavil, da bo v kratkem predložil zbornici zakonski predlog o 8-urnem delavniku v smislu določil raznih mednarodnih konferenc.

Fašisti napovedujejo teror pri volitvah.

Rim, 28. febr. (Izv.) Vodstvo fašistske stranke je sklenilo voditi brezobziren volivni boj proti vsem subverzivnim elementom, zlasti proti socialističnim unitarcom in popolarom.

POLITIČEN ATENTAT V ITALIJI.

Rim, 28. febr. (Izv.) Izdajatelja lista »Giornale d'Italia« so neznani ljudje napadli in ga težko ranili.

Slabi izgledi za odplačevanje reparacij.

Berlin, 28. februarja. (Izv.) Stresemann je dejal v svojem govoru o državnih financah, da Nemčija še dolgo ne more misliti na začetek odplačevanja

vojne odškodnine, ker mora najprej uravnati svoje denarstvo.

ZADNJI SEPARATISTI.

Berlin, 28. februar. (Izv.) Iz Speyer-a poročajo, da so zadnji separatisti zapustili vladno poslopje.

O GRŠKI VLADAVINI BO ODLOČAL PLEBISCIT.

Pariz, 28. febr. (Izv.) Iz Aten poročajo: Zbornica je odklonila predlog na proglasitev republike s 192 proti 12 glasovom. Vladni predlog, naj odloči o obliki vladavine plebiscit, je bil sprejet. Vsled tega sklepa je 12 republikanskih poslancev odložilo svoje mandate.

POSLEDICE PETROLEJSKE AFERE V AMERIKI.

Berlin, 28. febr. (Izv.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Newyorka, da je justični minister Združenih držav na ukaz predsednika Coolidge-a podal ostavko, ker je baje zapleten v znano petrolejsko afero.

Iz zunanje politike.

* Demisija belgijske vlade. 27. t. m. je bruseljski parlament s 95 glasovi proti 79 odklonil trgovinsko pogodbo med Belgijo in Francijo, kakor jo je predlagala vlada. Vsled tega je kabinet Theunisa odstopil. Kakor znano, je ta kabinet predstavljal koalicio katoliške stranke z liberalno, ki sta imeli večino nad socialistično. V zadnjem času pa je prišlo v katoliški stranki do vedno ostrejšega spora med desnim in levim krilom. Eden glavnih vzrokov spora je vprašanje avtonomije Flamske, glede katere je stalo desno krilo katoliške stranke večalimenj na centralističnem stališču. Obedve krili pa se tudi nista mogli sporazumeti glede nekaterih socialnih vprašanj. Kako se kriza reši, je še neizvestno. Eni zagovarjajo koalicio leve s socialisti. V tem slučaju bi prevzel vladno znani voditelj 2. internacionale Vanderwelde, ki dela v sporazumu z Macdonaldom.

* Levo krilo angleške delavske stranke vodi minister za javno zdravstvo Wealthy, ki je, kakor znano odličen katoliški kulturni delavec. Vsa je za konservativce in dela liberalne stranke se obrača na tega ministra, ki ga dolžijo, da je odredil izplačevanje višjih podpor brezposelnim, nego so zakonito dovoljene. Pri tozadevni debati v nižji zbornici so konservativci glasovali proti kabinetu, dočim so se liberalci v zadnjem trenutku premislili in glasovali za Mac Donalda. Wealthyja napada vse velekapitalistično časopisje, češ da je vodja delavskih ekstremistov, ki hočejo razlastiti kapital.

* Oznatba SSSR. Iz Moskve poročajo, da je komisar za vnanje zadeve naročil zastopnikom sovjetske Rusije v inostranstvu, naj ne rabijo več oznatbe »Rusija«, ampak samo oznatbo »SSSR«, t. j. Savezna sovjetska socialistična republika.

* Značilen govor predsednika francoske republike. Predsednik francoske republike Millerand je te dni sprejel zastopnike trgovskih zbornic in v svojem govoru rekel med drugim: »Novi davki, ki jih je ravnokar sklenil parlament, ne bodo ostali trajno, ampak so samo začasni. Francija nima osvojevalnih namenov, ampak hoče le dobiti, kar ji po pogodbah gre. Zasedba Porurja je bila le sredstvo za to, ni bila pa cilj francoske

politike. Konec svojih težav pa pričakujem le od našega lastnega vztrajnega dela in varčnosti.«

Politične vesti.

+ Napetost med Jugoslavijo in Bolgarijo. Naš poslanik v Parizu, prosluli Spalajković, je dal v »Matinu« objaviti nek komunike, v katerem v najtemnejših barvah slika položaj naše države napram Bolgariji. Trdi, da se je pod predsedstvom samega kralja Borisa vršil sestanek, kjer da se je sklenila vojaška akcija proti Jugoslaviji. Spalajković ve tudi za obširne zaloge municije in grozja ter sploh za ves strateški načrt Bolgarije, da se zaneti v Makedoniji vstaja. Razume se, da bolgarsko časopisje na podlagi te alarmantne izjave priobčuje zelo energične članke, v katerih napoveduje okupacijo Bolgarije po naši armadi. Bolgarsko časopisje, v prvi vrsti organ vlade, »Demokratski Zgovor«, pa odgovarja na to, da so to mahinacije sedanje jugoslovanske vlade, ki pripravlja akcijo proti Bolgariji v svoje namene. Odločno demantira Spalajkovićeve trditve in zagotavlja, da Bolgarija niti oddaleč ne misli na kršitev mirovnih pogodb. Bolgarsko časopisje apelira na velike, da brzdajo jugoslovansko vladno in prepovedajo atentat na neodvisnost Bolgarije. — Značilno je vsekakor, da je Spalajković, ki je največja opora Pašića in njegov eksponent na mednarodnem polju, objavil svoj senzacijski komunike ravno v času, ko se radikalna vlada nahaja v največjih škripeh. Ni izključeno, da hoče radikalna vlada odvrniti s tem pozornost od svojega prekernega notranjega položaja in utrditi svoje majajče se stališče ter si podaljšati življenje z umetno uprizorjeno zunanjepolitično afero. Veliko vprašanje pa je, ali se bo Pašić, ki je še nedavno trdil, da se vsled prijateljstva z Italijo nimamo bati nobenega presenečenja od naših sosedov, to posrečilo.

Dan katoliške akcije v Splitu.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Ob priliki požara stare škofije je bilo upepeljeno vse imetje Katoliškega saveza in vsled tega ni bilo mogoče savezu proslaviti dne katoliške akcije v svojih prostorih. Savez se je odločil, da proslavi ta dan v foyeru narodnega gledališča in sicer z umetniškim koncertom, ki se je vršil dne 18. februarja.

V prvi točki je nastopil g. Dragotin Bartulica, ki je podrobno označil namen dneva katoliške akcije. Njegov govor je bil sprejet z velikim aplavzom. — Nato je nastopila v treh točkah domača umetnica gdca Cvetla Cindro in sicer: a) »Aman djevojke« od Konjevića, b) »Mollivac iz opere Tosca, c) Melodija iz opere »Forza del destino«. Gdca Cindro ima izvrsten sopran, ki se posebno v višini odlikuje. Na žalost ta umetnica ni angažirana od našega gledališča, radi nameščenja velikega števila tujih sil. Lahko bi ljubljansko gledališče angažiralo to umetnico, ki je večkrat nastopila na italijanskih odrih, a prejšnje leto v Belgradu. — Gospoda Petrovsky in Arhipov Rusi, operna pevca, sta dobro odpela svoje komade in bila sprejeta z burnim aplavzom. Imenovana gospoda, akoravno pravoslavna, sta se rade volje odzvala sodelovanju koncerta Katoliškega saveza in s tem pokazala svojo veliko slovansko dušo. Godalni orkester filharmonije je častno izvršil »Holberg Suit« v

starem stilu pod upravo M. o. E. Kreneka. — Prof. dr. Slaus je s svojim izvajanjem A-dur od Beriota pokazal, da je mojster na vijolino in s tem pokazal svoja plemenita čustva. — Spremljala ga je gdca Karaman, ki je z razumevanjem sledila g. Slausu. — Pevsko društvo sv. Cecilija je prav precizno odpelo dva zbora: »Jutarnja molitev« od Muvica in »Ah tamoc od Novaka. V društvu so izvrstne sile in g. Tianić je izvrsten zborovodja. — Dve deklamaciji »Maris Stellac od Nazora, deklamirala gdca Peran, in »Boguc od Deržavina, deklamiral g. M. Zuppa, so bile izvanrednega efekta.

Koncert je posetilo mnogobrojno občinstvo, tako da je foyer bil premajhen; počastili so Savez s svojim obiskom vse civilne oblasti. Prvikrat so tedaj katoliki v Splitu priredili javni umetniški koncert in upamo, da bo Savez poskrbel še za kak drugi koncert, a ne več v foyeru, temveč v gledališču. — Uspeli smo moralno, pa tudi materialno, ker je čisti dobiček koncerta donesl Din 4000 in to v korist pogorelih katoliških institucij. Previdnost božja se nas je dotaknila s katastrofalnim požarom in ta požar nas prisilil, da pridemo pred oči onim, ki nam niso bili dosedaj simpatični in kateri niso vedeli za naše kulturno delo.

Dnevne novice.

— Spominske podobice V. katoliškega shoda. Te podobice imajo Groharjevo sliko Srca Jezusovega, posvetilno molitev in pesem k Srcu Jezusovemu in pesem »Povsod Bog«. Preostalo zalogo prodajata trgovina Ničman v Ljubljani in Cirilova trgovina v Mariboru in sicer 100 komadov po 5 Din, po pošti 6 Din 50 par.

— Odkrit zločin v Poljanski dolini. Prejranji teden so našli v osamelem zapuščenem mlinu pod Barbno žage na Hotovljah pri Trati pod poslopjem popolnoma gole moške truplo. Truplo je bilo pogrnjeno v precej globoki jami in pokrito s kamenjem. Na glavi se je poznal močan udarec in je bila lobanja skoraj popolnoma razbita. Gotovo je, da se je izvršil umor. Umorjenec pa ni bil domačin, ker v teh krajih že več let nikogar ne pogrešajo. Bržkone je bil kak tihotapec onkraj meje in je moral imeti pri sebi precej blaga ali pa denarja. Da trupla niso preje našli, je vzrok ta, da je jez porušen in da mlin že od vojne ne obratuje. O storileh, ki so bili bržkone tudi tihotapec, ni še prav nobene sledi.

— Vinska pokušnja na Grmu. Aglino vinarsko društvo v Novem mestu je priredilo povodom svojega letnega zborovanja v prostorih drž. kmet. šole na Grmu dne 24. februarja vinsko pokušnjo, ki je bila od strani vinogradnikov cele Dolenjske, da celo iz Bizeljskega zelo dobro obiskana. Udeležilo se je okoli 120 posestnikov. Namen te prireditve je bil, da se spozna, kakšno vino, koliko vina in po kateri ceni ga imajo vinogradniki na Dolenjskem še na prodaj. Okoli 200 pokušenj vina se je preskusilo, popivalo in določil se je alkohol. Seznam teh vin je vsakemu interesntu kupcu na zavodu na vpogled. Ponujena vina so imela 8—10 odstotkov, boljše 11 in več in sortna vina 12 do 15 odstotkov alkohola. Izbira je bila toraj prav velika. Žal, da je bila udeležba od strani kupaev prav slaba, dasi se jim je tu nudila lepa prilika upoznati v par urah, kaj jim nudi vinorodna Dolenjska. Vinsko pokušnjo je posetil okrajni glavar, vl. svetnik dr. Svetec v Novem mestu, državni višji kletarski nadzornik g. Gombač iz Ljubljane in več drugih strokovnjakov. O priliki zborovanja Vinarskega društva je kmetijski svetnik Skalicky pojasnil pomen Vinarskega društva kot člana vsedržavne, velike organizacije »Zveze vinogradnikov Jugoslavije«, ki se je pravkar ustanovila v Zagrebu. Opozoril je na pretečo nevarnost uvoza italijanskih in

Edmund About:

50

Kralj gora.

Iz francoščine prestavila K. Hafner.

Moja sovražna premišljevanja je zmotil nenavaden šum. Psi so lajali v zboru in na ravnic se je prikazal brez sapa sel s celo tolpo za petami. Bil je Dimitrij, Kristodilov sin. Nekaj kamnov, ki so jih vrgli tolovaji, ga je rešilo njegovega spremstva. Kričal je, kolikor daleč je mogel: »Kralj! s kraljem moram govoriti!« Ko je bil dvajset korakov od nas, sem ga poklical s tožnim glasom. Bil je ves iz sebe radi stanja, v katerem me je našel in je zaklical: »Neprevidež! Ubo-ga deklica!«

»Moj dobri Dimitrij!« sem mu rekel, »odkoda prihajaš? Ali bo moja odkupnina plačana?«

»Sedaj ne gre za odkupnino! Toda ne bojte se, prinašam dobre novice. Dobre za vas, slabe zame, zanj, za njo in za vse. Moram videti Hadži Stavrosa. Niti minute ne smemo zamuditi. Do mojega povratka ne dopustite, da vam store kaj hudega: ona bi na tem umrla! Ali slišite, vi drugi! Ne dotaknite se milorda! Gre za vaše življenje. Kralj vas bo pustil na kosce razsekati. Peljite me h kralju!«

Svet je že tak, da je vsak, ki govori kot gospodar, skoro gotov, da ga bodo ubogali. Bilo je toliko avtoritete v glasu tega potresečka in njegova strast se je izražala v tako zapovedovalnem tonu, da so me moji

neumni stražniki vsi preplašeni, pozabili držati pri ognju. Zvalil sem se nekoliko proč in nalahno sem položil svoje telo na mrzlo skalo, dokler ne pride Hadži Stavros.

Prikazal se je nič manj ginjen in vznemirjen kot Dimitrij. Prijel me je v svoje roke kot bolnega otroka in me ponesel do te nesrečne sobe, kjer se je Vasilij utopil. Položil me je na svojo lastno preprogo z materinsko skrbjo; stopil je dva koraka nazaj in me gledal s čudno mešanostjo sovraštva in usmiljenja. Rekel je Dimitriju: »Moj otrok, to je prvič, da pustim tak zločin nezakazan. Ubil je Vasilija, to ni nič. Hotel je ubiti tudi mene, odpuščam mu. Toda on me je okradel, lopov! Osemdeset tisoč frankov manj v Fotinini doti? Iskal sem muko, ki bi bila enaka njegovemu zločinu. Oh, bodi miren! Našel si jo bil!... Kako sem nesrečen! Zakaj nisem obvladal svoje jeze. Ravnal sem z njim zelo trdo. In ona bo vsled tega trpela. Če bo dobila dvajset udarcev s palico na svoje male noge, je ne bom več videl. Moški ne umrjejo vsled tega, toda ženska. Otroci s petnajstimi leti!«

Zaukazal je izprazniti dvorano tolovajev, ki so se tlačili okoli nas. Nežno je razvezal krvave obveze okoli mojih ran. Poslal je svojega čibudžija po mazilo Luigi Beya. Vsedel se je pred me na mokro travo, prijel moje noge v svoje roke in opazoval moje rane. Neverjetno: imel je solzne oči!

»Ubog otrok,« je rekel, »gotovo grozno trpite. Odpustite mi. Star grozovitež

sem, gorski volk, palikar. Navajen sem grozovitosti od svojega dvajsetega leta. Toda, vidite, moje srce je dobro, ker obžalujem, kar sem storil. Jaz sem bolj nesrečen kot vi, kajti vi imate suhe oči in jaz jokam. Izpustim vas na svobodo, ne da bi izgubljal minute; ali pravzaprav, ne; saj ne morete taki hoditi. Hočem vas najprej ozdraviti. Mazilo je izvrstno, skrbel bom za vas kot za sina, zdravje se bo hitro vrnilo. Jutri morate že hoditi. O n a ne more ostati niti en dan več v rokah vašega prijatelja.

Za božjo voljo, ne pripovedujte nikomur našega današnjega prepira! Saj veste, da vas nisem sovražil; večkrat sem vam to povedal; imel sem vas rad, zaupal sem vam. Povedal sem vam svoje najbolj tajne skrivnosti. Spomnite se, da sva bila prijatelja do Vasilijeve smrti. En hip jeze ne sme izbrisati v vas dvanajst dni dobrega ravnanja. Vi ne boste hoteli, da bi bilo moje očetojsko srce raztrgano. Vi ste dober, mlad mož; vaš prijatelj je gotovo tudi dober kot vi.«

»Kateri vendar?« sem zaklical.

»Kateri? Ta prokleti Harris! Ta peklenjski Amerikanec! Ta zlodejski morski razbojnik! Ta tat otrok! Ubijalec mladih deklic! Ta prokleti, ki bi ga s teboj vred rad zdrobil v svojih rokah, vaju trkal drugega od drugega in raztresel vajin prah v veter! Vsi ste enaki, vi Evropejci, izdajalsko plemo, ki si ne upate napadati mož in ste pogumni le nasproti otrokom. Beri, kaj mi piše in povej mi, če je na svetu muka,

zadosti grozna, da kaznuje zločin, kakršen je njegov.«

Hrupno mi je vrzel zmečkan papir. Na prvi hip sem spoznal pisavo in sem bral:

Nedelja, 11. maja.

na krovu Fancy, zaliv Salamina.

»Hadži Stavros! Fotini le pri meni na krovu pod varstvom štirih ameriških kanonov. Imel jo bom zajeto tako dolgo, dokler bo Herman Schultz ujetnik. Kakor boš ravnal z mojim prijateljem, tako bom jaz ravnal s tvojo hčerko. Plačala bo las za las, zob za zob, glavo za glavo. Odgovori takoj, sicer te pridem obiskat.

John Harris.«

Ko sem to čital, nisem mogel skrivati svojega veselja. »Ta dobri Harris!« sem vzkliknil glasno. »In jaz sem ga obtoževal! Toda povej mi, Dimitrij, zakaj mi prihaja tako pozno na pomoč?«

»Bil je odsoten, gospod Herman; lovil je morske razbojnike. Prišel je včeraj zjutraj, v našo veliko nesrečo. Zakaj ni ostal na pot!«

»Izvrstni Harris! Niti enega dne ni zamudil. Toda kje je iztaknil hčer starega razbojnika?«

»Pri nas, gospod Herman! Tudi vi dobro poznate Fotini. Več kot enkrat ste obdovajali z njo.«

»Hči kralja gora je toraj ona penzionatka s potlačenim nosom, ki je vzdihovala za Johnom Harrisom!«

Dalje sledi.

drugih vin, potrebo izvoza domačih vin in nujno potrebo, da se pri sklepanju trgovskih pogodb s tujimi državami upoštevajo potrebe in želje vinogradnikov. Vinogradništvo je važna gospodarska panoga naše države, ki grozi propasti, ako se jej ne utrdijo življenjski pogoji. Najizdatnejše sredstvo za doseg življenjskih ciljev vinogradništva je trdna strokovna organizacija, kateri mora pripadati vsak zavezen vinogradnik. Društvu je pristopilo veliko številno vinogradnikov. Končno se je sprejela resolucija, s katero se zahteva, da vlada prepreči uvoz italijanskega vina in da pospešuje izvoz našega vina v tujino.

Spreten diplomat je na vsak način bivši uslužbenec našega generalnega konzulata v Pragi, neki Lukinič, rodom iz Bosne. Mladenič je znal živeti. Za »življenec« v Pragi pa je treba mnogo denarja, ki ga pa Lukinič ni imel. Zato je lepega dne izmaknil čekovno knjižico generalnega konzulata, sam sebi nakazal 110.000 čeških kron (okoli pol milijona kron) in mirno čakal, kaj bo. Goljufija je prišla na dan šele po končnem obračunu med praško kreditno banko in našim konzulatom. Ko je Lukinič zaslutl, da se nekaj preiskuje, je lepo pobegnil, banka se pa s konzulatom dalje prepira, kdo naj trpi škodo, ali banka ali konzulat.

— Ena s Pašiću. Kakor znano, je moral kralj Milan enkrat pobegniti iz Srbije. Ko je po svojem povratku v Srbijo srečal Pašića, mu je pomolil pod nos pismo, v katerem je Pašić pozival Bolgare, naj se vmešavajo v notranje zadeve Srbije, in ga vprašal: »Ali je to vaše pismo?« — »Pa... podobno je... izgleda...« je odgovoril Pašić. »Ali ste še vedno teh mišlji?« — »Ovaj znate... Veličanstvo, človek se izpopolnjuje...«

— Plače naših diplomatov. Naši diplomati so doslej prejemali svojo plačo v francoskih frankih. Odkar pa je francoski frank prišel padati, so sklenili, da bodo dobivali plače v dolarjih in sicer za vsakih 12 frankov po 1 dolar.

— Zaplemba »Hrvatca«. Torkovo številko »Hrvatca« je zagrebško državno pravdnštvo zaplenilo radi nekega članka o razmerah v Makedoniji. Dotični članek pa je izšel brez vseh težav v listu »Hak«, ki izhaja v Skoplju, in pa v sarajevski »Pravici«. — Kakor je videti, so zagrebški janičari tudi po vojni ostali isti kot pred vojno.

— Nerednosti v občinski upravi v Novem Sadu. Novosadski demokratiški organ je ne-

davno objavil ostre napade na večje število občinskih svetnikov v Novem Sadu zaradi raznih nerednosti in umazanosti, ki so jih ti zakrivali. Med obdolženci se nahaja tudi župan sam. Te obdolžitve so napravile radikalom veliko veselje, ker upajo, da bodo mogli na podlagi teh razkritij demokratskega organa s pomočjo centralne vlade dobiti v Novem Sadu radikalnega župana in tako spraviti celo občinsko upravo v svoje roke.

— Wilsonovo premeženje. Wilson je zapustil okoli 225 tisoč dolarjev premoženja. Glavni dedič je njegova soproga, ki pa mora izplačevati njegovi hčeri letno rento v znesku 2500 dolarjev, dokler se hči ne omoži.

— Celotno brodogradništvo. Predsednik Colidge zahteva od ameriškega kongresa 15 milijonov dolarjev za obalno brodogradništvo, med tem 350 velikih motornih čolnov, ki naj bi preprečevali tihotapstvo s alkoholnimi pijačami. Preteklo leto so uvozili samo iz Škotske v Ameriko 460.000 galonov viskija.

— Volkovi v naših krajih. V Blažnih pri Dolenji vasi so se pojavili v tamošnjih gozdovih volkovi. 22. t. m. je nakladal v gozdu blizu vasi neki voznik drva. Nenadoma so napadli trije volkovi njegovega psa, ki je le s težavo ušel. Naslednji dan je ustrelil lovski čuvaj v bližini vasi 33 kg težkega volka.

— V zavodu sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano priredijo gojenci v nedeljo, dne 2. marca ob 4. uri popoldne dve igri, in sicer: Stitar: Sokrat pri Diogenu in Moliere: Scapinove avijace. Vstopnina: 10, 8, 6 in 3 Din.

— Iznana sta iz naše države 30 letni Halas s Lajos, doma iz Bogojine v Prekmurju, kot protidržavni element in pa Fr. Petar Donat, samski ključavničar iz Oležna na Čehoslovaškem in sicer kot nevaran vlažugar. Oba sta izgnana za vedno.

— Pogreša se 15letna deklica Marija Rotarjeva od svojih starišev na Paseti pri Trbovljah. Dekle je bolj majhne postave, okroglega črnega obraza, črnih las, dobro razvita, oblečena v rižasto krilo in črn plašč in nosi zlate uhanke s rdečimi kroglicami. Dekle je odšlo od doma v Trbovlje, kamor so jo poslali stariši, da nakupi nekaj domačih potrebščin.

Pobegnil je od svojih staršev iz Sp. Brulke pri Cerkljah 23 letni posestnikov sin Andrej Stare, velike postave, blede, kostanjevih las, brez brk. Kam in zakaj je pobegnil ne vedo.

Dopisi.

St. Vid nad Ljubljano. Na naši ravnini je zadnja leta industrija precej napredovala. Maršakateri domači obrtniki si je razširil obrat in danes z večjim ali manjšim uspehom skuša dvigniti produkcijo svojih izdelkov. Ovira vsem pa je pomanjkanje obratne sile. Medvodski električni projekt obeta tudi šentvitskim obrtnikom boljše čase. Ko se ta udeležiti, bodo brez dvoma pri nas zrastle nove tovarne, ki se že sedaj projektirajo. Pred dobrim pol letom je par domačih podjetnikov prevzelo znano Čebavovo dvorano in spremenilo ta bivši prosvetni hram našega ljudstva v zvonolivarno. Ljudje so zmajevali z glavo, ali dobra volja in verna naših mož in fantov je kmalu sezidala novo močeno stavbo bodočega »Ljudskega doma« sredi St. Vida, ki bo kmalu središče njihovega nadaljnjega dela in snovanja. Nova zvonolivarna pa se je medtem izpopolnila, modernizirala in danes uspešno tekmuje s starejšimi podjetji svoje vrste. — Obrtna zveza v St. Vidu je te dni priredila poučen obisk v zvonarni. Zunanje lice ni baš okusno. Vse kaže, da je družba obračala pozornost predvsem notranji ureditvi. V prvem oddelku nam je g. Kramberger pojasnil ustroj knjigovodstva, ki je danes tudi za obrtnika izredne važnosti. Občudovali smo idealno urejeno pisarno, ki je duša podjetja; vse prožno, pregledno in točno. Tu smo videli tudi zelo praktične tiskarski aparat »Milotype«, ki je v stanu v kratkem času pravilno natisniti na tisoče letakov in oglasov. V drugem oddelku se je sukalo desetero pridnih rok, ki so snajale že vlitve zvonove. Od tu nas je vodila pot v glavno delavnico, kjer se vlivajo in oblikujejo zvonovi. Prijazni g. mojster Blazina nam je pokazal vse skrivnosti zvonolivarne. Občudovali smo ogromno napravo, s katero se prenašajo najtežje stvari s lahkoto, ter strašne peči, v katerih je pravkar valovila raztopljena kovina ter sikala in puhela ter nas dušila. Bili smo priče, ko se je vtila partija zvonov, med njimi orjak 1800 kg za dekanjsko cerkev v Trebnjem, ki se je izborno posrečil. — Ta obisk je bil za nas obrtnike zelo poučen. V današnjem težkem času tožimo in čakamo. V šentvitski zvonarni smo videli, kaj napravi vztrajnost, pridnost in podjetnost tudi z malimi sredstvi in v težkem času. V vztrajnosti in pridnosti je naša rešitev!

Šiška. V nedeljo 24. t. m. so priredile naše Orlice v samostanski dvorani trojejanke »Dve sirotici«. Šiška že dolgo ni videla igre, kakršno smo imeli priliko videti preteklo nedeljo. Za razmere bogata scenerija, razkošni kostumi, paznje in ples, vse to je povzdignilo efekt igre, ki je že sama po sebi zelo lepa. Naj omenim na kratko vsebino igre: V gozdu se srečata dve deklici — siroti. Obe je nemila usoda v mladih letih odstranila od svojih mater. Mladostna leta sta deklici preživljali v različnem prepričanju. Prva, Anica, je ohranila zaupanje v Boga, od koder je pričakovala lepšega življenja, a v drugi, Ilki, je ugasilno ono versko prepričanje, koje ji je vdahnula njena pokojna

mati. Ilka je vedno sanjala o razkošju, plesu in petju. Ob srečanju z Anico si obe razodele svojo preteklost. Utrujeni ležeta v gozdu na tla. V sanjah se prikaže vile. Najstarejša izmed vil razodene Ilki sladkosti življenja in jo vabi s seboj v svet; Anici pa se prikaže njena mati, ki jo bodri, naj ostane stanovitna v veri. Ilko opogumijo sanje in odloči se, da gre v svet, Anica ji obljubi, da jo bo spremljala. Prideta na turški dvor. Ilka sprejme Mohamedovo vero. Anica se temu upira in mora zato umreti. Ilki postane življenje brez Anice dolgočasno, pusto, zato sklene, da prične živeti, kot je živela Anica, ki je z veseljem umrla za krščansko vero. Ilka spreobrne svoje versko prepričanje — bila je mohamedanka le na videz, v srhu lepšega, udobnejšega življenja. — Ko miali, da je spravljena z Bogom, konča si s strupom življenje. Tu tiči v igri notranje nesoglasje: S samomorom ni sprave z Bogom. — To naj bi bila kratka vsebina. Glede oseb moram omeniti sledeče: Gdčna Iva Oreškova zasluži priznanje in prvi vrsti kot avtorica igre in ker je kot Ilka (glavna vloga) rešila svojo vlogo vse hvalevredno. Anica zasluži pohvalo in tudi druge niso za to zale. Ples je bil — eden kakor drugi — premrtev. Razsvetljava je bila vsem slikam primerna, le v prvem dejanju naj pride že v začetku do veljave bela razsvetljava, ki naj preide v rdečo, ko nastopijo prikazni. V splošnem je igra moralno dobro uspeša, slabše pa v materialnem oziru, ker so bili režijski stroški precej veliki. Igra se 9. marca ponovi. Upam, da bodo ti nedostatkni odpravljeni in bo imela igra popoln uspeh. J.

Primorske novice.

p Tekmeel v volivnem boju v Julijski Krajini. V volivnem boju v Julijski Krajini tekmujejo sledeče politične stranke kot večina 15 mandatov; manjšinske liste fašisti tu niso postavili kakor po nekaterih drugih volivnih okrožjih, marveč prepustajo vseh 8 ostalih mandatov manjšinskimi listam, ki so jih vložili: republikanci, demokratje, socialistični maksimalisti, populari, komunisti in Slovani. Po splošni sodbi se bodo volitve vršile dejansko popolnoma svobodno. Tem pomembnejši bo izid zlasti za slovaško manjšino.

p Tirolska nemška lista. Tirolski Nemci so postavili tri kandidate: bivšega poslanca dr. Tinzla kot nosilca liste, bivšega tirolskega deželnega odbornika barona dr. Pavla Sternbacha in kmetovalca Ignacija Mumelterja.

p Premeščenja slovenskih sodnikov. Italijanski oblasti ni dovolj, da je prepovedala na primorskih sodnih rabo slovenskega jezika, ampak hoče prepovedati tudi vsako možnost, da bi ga kdo rabil. S tega vidika je treba presojati zadnja premeščenja maloštevilnih slovenskih sodnikov, ki so še ostali v službi na Gorškem. Premeščeni so: sodni sv. tnik Komavec, član gorškega civ.

senata, na preturo v Vipiteno (Južne Tirole); Mogorovič, preiskovalni sodnik na gorškem tribunalu, v Koper; Boškin, sodnik v Tolminu, v Trst; Rakušek, sodnik v Bovcu, v Trst; dr. Šestan, sodnik v Kriminu, na preturo v Tržiču.

Štajerske novice.

š Pogreb gospe Jesenko-Permé je danes v petek dopoldne ob pol 10. uri v Sevnici, kot smo omenili že včeraj v zadevni notici. V toliko je treba popraviti včeraj objavljeno osmrtnico, kjer je izpadla beseda petek.

š Električna razsvetljava v Slov. Bistrici. Napeljava omrežja za razsvetljavo v Slovenski Bistrici je že končana. V petek, 29. t. m. bodo prvič začele goreti po mestu električne luči. Pri tej priliki se bo vršila v mestu velika slovesnost.

š Prepovedane pustne šeme. Ptujsko okrajno glavarstvo je izdalo naredbo, v kateri prepoveduje v teh krajih običajno predpustno divjanje pustnih šem ali kurentov. Vsako leto je prišlo na kmetih do izgrediv in pretepev med fanti raznih vasi, ki so trčili na svojih pohodih skupaj. Ponekod so vdiral v hiše ter s silo zahtevali od domačinov jedi, pijače in denarja. Sedaj bo orožništvo vsakega, ki pohaja okrog maskiran, oddalo sodišču, da ga kaznuje.

š Kmetijski posetiti tečaj prireditelj v Frankolovem tamošnja Kmetijska podružnica v začetku meseca marca. Predavala bosta živinorejski instruktor iz Celja g. Zupanc in potov. učitelj za sadjarstvo in vrtnarstvo g. Goričan.

š Vlóm v Sedmu. Pred kratkim je bilo vlomljeno v sobo pri vinski kleti v Sedmu, last restavraterja Jožefa Žužeka iz Rajhenburga. Tat je odnesel črno moško obleko, tri jahalne hlače, suknjo, dolgo suknjo, podloženo s kožicami od kune, čevlje, več perila, klobuk in srebrno veržico v skupni vrednosti 15.000 Din.

š Beg iz zapore. Iz ormoškega zapore je pobegnil znani umrovic Matija Pfeifer, doma od Velike Nedelje. Napravil je v zidu zapore veliko luknjo ter skozi njo popihal na prosto. Svobode se pa ni dolgo veselil, ker so ga že čez par dni orožniki ujeli ter zaprli v varnejši zapor.

Gospodarstvo.

g Kolektivni poset praškega velesejma. Češkoslovaško-jugoslovensko narodno gospodarsko združenje v Pragi namerava organizirati kolektivni poset praškega velesejma, kateri se vrši od 16.—23. marca. Kakor je znano uživajo posetniki tega velesejma 83 odstotni popust na češkoslovaških železnicah ter 75 odstotni popust na pristojbinah za češkoslovaški vize. Udeležencem tega poseta bi bila dana prilika posetiti tudi nekatere trgovske in industrijske centre češkoslovaške republike. Gori navedeno združenje bi skrbelo za čim največjo udobnost gostov ter bi se pobrigalo za ceno in dobra kosila in večerje. — Brezobvezne prijave za to potovanje sprejema Tourist-Office v Ljubljani, Aleksandrova cesta štev. 8.

g Mariborski živinski sejem. Na sejem dne 26. februarja se je prignalo 11 konjev, 5 bikov, 175 volov, 229 krav in 3 teleta. Povprečne cene so bile sledeče: debeli voli 13—16,25 Din za kilogram žive teže, poldebili voli 11,25 do 12,25, plemenski voli 10—11 Din, klavne krave 11—12,50, plemenske krave 10—11, krave za klobasarje 9—10, molzne krave 11 do 13,25 Din, telice 11—12,50 Din.

g Obtok bankovcev v Češkoslovaški. Po izkazu češkoslovaškega bančnega urada je znašal obtok 8048 milijonov češkoslovaških K.

g Uvedba stalne valute na Ogrskem. Kakor poročajo listi, nameravajo na Ogrskem uvesti hranilno krono, ki bi omogočala hranilcem, da se njihove vloge ne razvrednotijo.

g Kemični trust v Ogrski. Kakor govore poročila iz Ogrske, je zagotovljena ustanovitev trusta vseh ogrskih kemičnih tovarov.

g Ustanovitev novih združenj industrijalcev. Belgrajska industrijska zbornica je sklenila ustanovitev novih industrijskih združenj, tako n. pr. v Sabcu.

g Koliko dohodkov ima Poljska od državnega monopola? Leta 1923 so znašali dohodki tobačnega monopola na Poljskem preko 41 milijonov poljskih zlatnikov. Za investicije se je porabilo 5 milijonov poljskih zlatnikov. Čistih dohodkov je imela Poljska samo januarja 1924 3 milijone poljskih zlatnikov (1 poljski zlatnik okrog 1.800.000 poljskih mark).

BORZA.

Zagreb, dne 28. februarja 1924. Devize: Pešta 0.155—0.185, Italija 3.43—3.4375, London 839,50 do 842,50, New York 78,90—79,90, Pariz 3.2200—3.2700, Pariz 2.29—2.32, Dunaj 0.11125—0.1125, Curih 13,725—13,825. Valute: dolar 77,80—78,80. Mnogo blaga, jako slab promet.

Curih, 28. februarja 1924. Pešta 0.00125, Berlin 0.0000128, Italija 24,70, London 24,82, New York 577,77, Pariz 23,70, Praga 16,75, Dunaj 0.008110, Bukarešt 3,05, Sofija 4,30, Belgrad 7,27.

Ljublanske novice.

lj Pogreb gospe Kremžarjeve je pokazal, kako splošno priljubljena je bila pokojnica in spoštovana. Izredno dolge vrste pogrebcev so jo spremljale na njeni zadnji poti. Jugoslovanski poslanski klub sta za-

stopala poslanca gg. Stanovnik in Stercin. Številno je bil zastopan tudi občinski svet ljubljanski, kakor tudi državne oblasti in različne organizacije. Glasbeno društvo »Ljubljana« je zapelo dve gniljivi žalostinki.

lj Mesto venca na krsto gospe Kremžarjeve je darovala Stolni Vincencijevi konferenci gospa poslovodkinja M. Kesslerjeva 50 Din. Družina dr. Brecljeva v isti namen 50 Din, ter Elizabetni konferenci 50 dinarjev. Dijaški kuhinji ljublj. pa 100 Din.

lj Diskusijski večer Slov. kat. akad. starostništva in Prosvetne zveze se vrši danes ob 8. zvečer v dvorani akad. doma. Tema: Nadaljevanje debate o bistvu socialnega vprašanja. Vabimo k obilni udeležbi.

lj Tedenski zdravstveni izkaz. Od 17. do 23. februarja je bilo v Ljubljani rojenih 82, mrtvorojen 1, naknadno prijavljeno 1 rojstvo; umrlo je v tem času 14 oseb, od tega 7 tujcev. Vzrok smrti v 1 slučaju življenjska slabost, v 4 jetika, v 1 pljučnica, v 1 možganska kap, v 1 srčna hiza, v 1 rak, ostalo drugi naravni smrtni vzroki.

lj Nalezljive bolezni v Ljubljani. Od 17. do 23. februarja so bili v Ljubljani naznanjeni 4 slučajji davice, 1 škrlatinke, 1 koz norice.

lj Nehvaležen nočealec. Pri Tereziji Kržišnikovi v Hranilnični ulici 4 je prenočil neki 28 letni mož, ki se je predstavil za krojaškega pomočnika Josipa Novaka v službi pri tvrdki Derenda v Gradišču. Drugo jutro pa se je nočealec po francosko poslovil in odnesel za plačilo, da je tam spal, iz predala odprta omare srebrno veržico, vredno okrog 150 Din. Pri tvrdki Derenda je res zaposlen neki Franc Novak iz Dobrega polja, ki pa s tem dogodkom ni v nobeni zvezi.

lj Sprla sta se okoli 11. po noči na Karlovski cesti trgovski pomočnik Valentin Sturm in pa mesarski vajenec Janez Jamnik. Zakaj je nastal prepir, ne pove nobeden. Konec prepira pa je bil ta, da je udaril Sturm mladega mesarčka s topim orodjem po obrazu ter mu izbil dva zoba in ga precej poškodoval na nosu in na desni roki. Sturma je policija začasno aretirala.

lj Nasilen gost. V gostilno Alojzija Cerarja na Ambrozevem trgu je prišel že precej vinjen plesarski pomočnik Kajetan Kobald. Začel je v gostilni nadlegovati goste in razsajati in je postal končno tako nadležen, da ga je gostilničar vrغل na cesto. Pri tem poslu je rogovilec razbil vrata in je strgal gostilničarjevi ženi uhan iz ušesa. Poleg telesne poškodbe je napravil nerodno še okrog 130 Din škode.

lj Čigava je srajca? Na Kongresnem trgu je ustavil stražnik zidarja Franca Svetka, ki je nesel pod pazduho mokro, belo — zmrznjeno — triko srajco, katero je mož brčkone kje ukradel. Izgovarjal se je, da jo je kupil na cesti od nekega neznanca. Kdor jo pogreša, naj se zglaši na policijskem ravnanstvu.

lj Zledenela zasnežena tla. Na zmrznjenosti po cestah, ulicah in hodnikih je zapadel suh sneg in popolnoma zakril ledeno plast. Tekom včerajšnjega dneva se je pripetilo radi tega več manjših in nerodnih nesreč. Stvar je nevarna, ker se ravno pri takem padcu prav hitro zlomi roka ali noga. Zato je potrebna skrajna previdnost.

lj Prepreden tat. V podstrežju hiše Vogalne ulice št. 5 so naleteli na tujca, ki je stikal po kotih. Predno so ga prijeli, se mu je posrečilo, da je pobegnil. Tujec je bil star okoli 25 let, je srednje postave, obrt, oblečen v dolgo rjavo suknjo in športno čepico. Neznanca so videli kasneje zopet pred hišo, toda tudi drugič se jim je izmuzal.

lj Tatvine. Soprog postnega uslužbenca Neži Dermaša na Gosposvetski cesti je bilo ukradeno 200 Din gotovine, njenemu podnajemniku Viktorju Lichtenbergu pa kratak rjav površni suknjič z modro podlago vreden 300 Din. Iz istega stanovanja je bila pred kratkem ukradena tudi dijak Viktorju Maček usnjata listalca z vsebino 400 Din.

Narodno gledališče.

DRAMA.

(Začetek ob 8. uri zvečer.)

Petek, 29. februarja: »BENEŠKI TRGOVEC«. Red C.

Sobota, 1. marca ob 3 popoldne: »MOGOČNI PRSTAN«, dijaška predstava. Izven.

Nedelja, 2. marca ob 3 pop.: »UGRABLJENE SABINKE«, ljudska predstava. Izven. — Ob 8 zvečer: »DANES BOMO TIČI«. Izven.

Ponedeljek, 3. marca: »TRI MASKE«, Smešno precijozo, Priljudni komisar. Red E.

Torek, 4. marca: Zaprto.

OPERA.

(Začetek ob pol 8. uri zvečer.)

Petek, 29. februarja: »TRAVIATA«. Red E.

Sobota, 1. marca: »POLJUB«, slavnostna predstava. Izven.

Nedelja, 2. marca: Ob 4. popoldne PRODANA NEVESTA, slavnostna predstava. — Izven.

Ponedeljek, 3. marca: Zaprto.

Češkoslovenská obec v Ljubljani oznamuje svjm členom, že záznamy na vstupenky pro slavnostní představení opery Hubička v sobotu 1./III. přijímá Skrušný.

Pri današnji operni predstavi »Traviata« nastopi poleg gosta ge. Wesel-Polla v vlogi očeta Germonta prvikar na našem odru g. Boris Popov. Vse ostale vloge so v dosedanjih zasedbi.

Na dan stoletnice rojstva slavnega češkega skladatelja Bedriha Smetane se poje v Narodnem gledališču v Ljubljani njegova »Prodana nevesta«, ki se bo ta dan izvajala na vseh večjih gledališčih po celem svetu. Saj je pa tudi to njegovo delo poneslo mojstrovino slavo iz Praga tja dol v Avstralijo, Južno Ameriko in Azijo. Za nedeljsko slavnostno predstavlo je naročila uprava deloma nove dekoracije, katere je naslikal šef gledališke elitarne g. Skružny. Vloge v slavnostni predstavi so sledeče zasedene: Marinko poje gđ. Rozumova, tokrat v slovenskem jeziku, Janika poje g. Simenc, mečtarja Kecal pa g. Betetto. Vašek g. Banovec, Miha dr. Rigo, Krušina g. Šubelj, vodja glumačev pa g. Mohorič, Katinko in Nežo pojeta gđ. Katnerjeva in Ropasova, Esmeralda pa je ga. Matašičeva. Občinstvo opozarjamo, da se vrši slavnostna predstava Prodane neveste v nedeljo popoldne ob 4.

Izšla je 19. številka gledališkega lista, ki prinaša sliko nesmrtnega mojstra Bedriha Smetane in sledeče članke o njem: Bedrih Smetana, stvaritelj češke glasbe in Delo Bedriha Smetane. Oba članka je napisal kapelnik Anton Balatka, ki tudi dirigira opero »Poljub« in »Prodano nevesto«. Režiser Pavel Debevec pa je priobčil članek z ozirom na premijero Smetanove opere »Poljub«.

Stariše opozarjamo na dijaško predstavo v soboto popoldne ob 3., ko se vprizori Mišinskijev »Mogočni pristanec«. Cene so znižane in je vstop dovoljen ne samo dijaštvu, ampak vsomu občinstvu.

Prosveta.

IZ NAŠEGA GLASBENEGA ŽIVLJENJA.

Solski koncerti, ki jih je z nenačakovano srečno intuitivnim pogledom zamislil prof. Karel Jeraš, so iz prvega početka najslajnejše obiskane ljubljanske koncertne prireditve. In kar je več: težko bo kateri umetnik našel pazljivše in hvaležnejše poslušavce, težko tako sprejemljivih, žejnih duš, težko sre, ki bi bilo mogoče v njih zaneti tako elementaren ogenj, kakor se bliska v teh pogosto skoro vizionarno strmečih očeh, kakor žehtijo v teh v navdušenju žarečih lic, in ga razodevajo na rahlo priprta usta, ki se nešteto krat zaokrožijo v čudno ljubek nasmešek; in vsepovsod kretnje napetega poslušanja in radostnih vzlikov, brezkončen plosk in prekipevačje topot... Seveda je treba poudariti, da se tej nalogi posvečujejo naši najboljši umetniki. V parijoc sta se delila ga Thierry—Kavčnikova in g. Simenc. Kako smo iznova iskreno občudovali, da je ga Thierryjeva, ta naša prvotina, sijajna pevka, prisiljena svoje izredne pevske in enako odlične vrline — kakor globine je razgrinjala pred nami samo v Mignonini ariji — hraniti za boljše čase, ko bo imela naša opera ravnatelj, ki, če že ne bo čutil ljubezni do slovenskih umetnikov in slovenske umetnosti, bo imel vsaj toliko razsodnosti, da zaradi zavoda, ki mu načeljuje, in zaradi svojega lastnega umetniškega ugleda ne bo kupil dokaza — ali vsaj videza na videz, da umetnostni razlogi za njegovo ravnanje čisto gotovo niso odločilni. Z enakim bolečim nesoglasjem smo poslušali čudovito gibki, lahni hod in sladko žuborenje ge Lovšetove v koncertu »mladinske pesnice«. Ali ni v nebo vpijoče, da mora pevka, ki je po vzornem nastopu Ade Poljakove, podala Mussorjskega s tako presenetljivo dovršenostjo, in ljubkega Pavliča in porednega Adamiča tako kot ga Lovšetova, skleniti: vse drugo zahtevajte od mene, samo v opero ne več? Ki jo je pa vsa Ljubljana na rokah nosila, ki jo vse vedno imova in iznova pogreša. Toda vrnimo se od

tega rahlega javnega pojava splošne tožbe h koncertom. G. Simenc je s svojim junaškim tenorjem zmagoslavno prodiral, največ in najslajnejšega priznavanja je vzbudila Franjeva arija iz Foersterjevega »Gorenjskega slavčaka«. Škoda, da nas, kakor čujemo, tudi ta z naravnimi vrlinami tako izredno obdarjeni pevec zapusti. — Vzrok?...

»Violinsko sonatoc sta s toploto in ljubeznijo obdelala g. prof. Šlais in njegova žena, ki ga je vesno spremljala na klavirju. — »Balado in melodram« so si razdelili prof. Jeraš, žigat melodram »Lepo Vidoc je jako čuvstveno — skoro preveč genljivo je bilo na nekaterih mestih — predavala njegova žena gospa Vida, skladatelj sam pa je nje recitativ spremljal po svoji skladbi na klavirju. Sodba, kakor smo jo zapisali ob prvem njenem izvajanju (z orkestrom), ta koncert ni v ničemer izpremenil: veliko prijetnih, drobnih lepot; celote pa tudi to pot še nismo mogli popolnoma objeti; vsaj v poročevalcu zapuška melodram vedno neko nesoglasje med glasbeno nestilizirano, prosto govorjeno besedo in med skladbo, ki je danes navzlic svobodnejši obliki še vedno na moč stilizirana. Mladini se je pa oboje — kar je edino prav — bržkone zilo v zelo enoten občut: uspeh je bil velik. Gđene Zikove pevske vrline se se nam — dasi je bila očitno prehlajena — še malokdaj zdele tako sijajne kot ob tej priliki. Pred vsem v Wagnerjevi veliki ariji »Sentec iz »Začaranega mornarja«; koliko blažene mehkoče, koliko čuvstva, neutešenega hrepenenja je zvenelo iz njenega petja! Ej, kako bomo tudi njo težko pogrešali, če, kakor napovedujejo, tudi ta odlična moč zapusti hram naših modric. Čudno, da morejo biti ljudje tako malo dalekovidni. Prijatelj il je drugoval ženski zbor iz naše opere.

Pri zadnjem koncertu je pela tudi gđna Saxova božajočo Adamičovo »Uspavanko« in njegovo nekoliko ostrejšo »Burjo«. Devovo iz drobnih mozaičnih lepot sestavljeno »Kanglice« in Gounodovo »Ave Marijo«; z veseljem smo pevko poslušali, zlasti zato, ker se tako vestno in stalno usovršuje. Njen glas pridobiva vedno več polnosti, pa tudi umetniški izraz se ji poglablja.

Harfa gđne Doubravske je bila od uglaševanja do izvrstne igre za mlade poslušavce posebno privlačna. — G. Šubelj si je upal celo nad Mussorjskega in je »Hopak« uspešno zapel. »Bolno ječanje« je bilo pa le še malo pretrd oreh.

Velika, neverjetna presenetitev tega dne so bile Kogojeve otroške pesmi; skrajno preproste, v otroški nedolžnosti zajete, brez vsakršnega patosa, tako prišten, jasn izraz globokega čuvstva, kakor ga slovenska glasbena literatura ne zmora prida. Pel jih je kaj prijetno g. Šubelj, ki kaže, da se utegne časoma prav lepo razviti; »Ko smo spalci« je bila, težko če ne, najlepša. Pri par drugih se nam je zdelo kar naravnost škoda, da nismo slišali vsaj še po ene kritice. — In še drugo senzacijo sta nam pripravila Kogoj in Šubelj: navrgla sta pesem »Oj ta soldaški bobenc, ki je prijateljem pognala strah v srce, mnogo drugim pa prvi hip namirnila ustnice v lahno, meholenem preziru: pa je oboje takoj v začetku zamrlo: zlasti plemenito, izbrano spremljanje si je glasbene kroge mahoma osvojilo.

K. pr. Simfonični cikel »Ma vlast«. To največje simfonično delo slavnega Smetane, v katerem popisuje skladatelj vso lepoto svoje

rodne češke zemlje, izvaja orkester Zveze godbenikov za Slovenijo pod vodstvom kapelnika Balatke na svojem koncertu v proslavo stoletnice Smetanovega rojstva v ponedeljek, dne 10. marca ob 8. zvečer v dvorani Uniona. — Vstopnice bodo od sobote dalje v predprodaji v Matični knjigarni.

pr. V okvir Smetanove proslave spada tudi VIII. muzikalno predavanje, ki se vrši v nedeljo, dne 2. marca ob 11. dopoldne in koga spored obsega samo skladbe Bedriha Smetane. Pred izvajanjem posameznih točk, bo govoril o življenju in delu Smetane dvorni svetnik prof. dr. Josip Mantuani, kojega govor bodo pojasnjevale razne skioptične slike. — Smetanova dela pa prednašajo: gđna Zikova, g. Cvejič, g. Simenc, ga prof. Šlaisova in prof. Jan Šlais.

pr. V Zbirki zakonov izda prihodnji teden Tiskovna zadruga Prisilni poravnalni red ter Deveto in deseto poglavje srbskega kazenskega zakona. Oba zvezka se že lahko sedaj naročata pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Naznanila.

Rokodelski dom v Ljubljani. V nedeljo bo običajna predpustna prireditve katoliškega društva rokodelskih pomočnikov. Spored: Veseloigra Lumpacij Vagabund. Petje. Komičen prizor Stetnik in sluga. Kuplet: Skozi ključavnico. Saljiva pošta itd. Pričetek ob 6. zvečer.

— **Občni zbor Bolniške blagajne mestnih nameščenecv** se vrši v sredo 12. marca 1924 ob 7. zvečer v dvorani mestnega magistrata. Dnevni red: 1. poročilo predsedstva, 2. odobritev računskega zaključka za l. 1923, 3. odobritev proračuna za leto 1924, 4. poročilo revizorjev, 5. izprememba pravil bolniške blagajne, 6. volitev enega člana v načelstvo, 7. volitev nadzorstva, 8. služajnosti. V smislu § 19. se vrši občni zbor pol ure po določeni uri na istem prostoru in z istim dnevnim redom, ki je sklepčen brez ozira na število prisotnih glaševalnih opravičencev, ako ni ob določeni uri navzoče zadostno število članov.

Nabavljalna zadruga državnih nameščenecv v Ljubljani ponovno poziva svoje člane, da nemudoma najkasneje do 10. marca t. l. oddaja pri blagajni knjižice nabavk v svrhu izračunavanja nakupov za leto 1923. Oni, ki se ne bi odzvali, izgube pravico do dividende, ker je po zaključku ne bo več mogoče vračunati.

Podružnica Jugoslovenske Matice v Kamniku ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 24. t. m. ob 11. uri dopoldne v občinski posvetovalnici. Podružnični odbor vabi mestno prebivalstvo, da se v največjem številu udeleži občnega zbora narodno obrambnega društva, kojega delovanje je ravno v sedanjem času najbolj potrebno.

Učiteljski vestnik.

Novomeško-črnomeljska podružnica Slomškove zveze ima svoje zborovanje v soboto, 8. marca ob pol 11 v Rokodelskem domu v Novem mestu. Na sporedu je predavanje in več zelo zanimivih poročil. Note prinesite seboj! Načelnik.

Izpred sodišča.

Tovariška tatvina. Tesarjema Francu Dimicu in Fr. Zagarju pri trvdki Černe v Ljubljani je ukradel tovariš Jožef Gričar, ko je zapustil službo več tesarskega orodja v vrednosti do 600 Din in je pobegnil. K sreči sta orodje takoj pogrešila, tatvino ovadila, nakar so res Gričarja prijeli in mu odvzeli tovarišema ukradeni orodje. Gričar je bil obojen na 1 teden strogega zapore.

Drago umerjanje. Dne 25. oktobra se je pojavila iz Ljubljane v Škofeljo Katarina Tonja iz Studenca. V kupe za ženske je povabila tudi nekoga znanega moškega. Ko je prišel sprevednik Jakob Prek, je zahteval, da mora njen spremljevalec, katerega je ona predstavila za svojega moža, kupe zapustiti. Ker je sprevednik vztrajal pri svoji zahtevi, se je ženska razjezila in je sprevednika omerjala s precej zabeljenimi poskomi. Oboje na je bila zaradi žaljenja javnega uslužbenca v službi za svojo nepremišljenost na 1 teden poostrelega zapore.

Kaznovana nasilnoža. France Zimmerman, tesar v D. M. v Polju in Martin Gostinčar iz Zg. Kašljaja sta oba precej nasilna in se, posebno, če sta malo pijana, rada stopeta. Dne 8. septembra sta napadla v gostilni Ane Grum Ivana Jelen in njegovo zaročenko Floro Dobravčev. Ko sta hotela te dva oditi, sta Jelenu prerezala jermena od nahrbtnika, tako da je stresel vsa jabolka. Eden je zamahnil celo z nožem nanj, vendar pa mu je v zadnjem trenutku oden izbil nož iz roke. Gostinčar pa se je lotil njegove zaročenke Flore Dobravčeve in sicer baže zato, ker mu je segla v žep. Vekel jo je na cesto, kjer jo je pretepal in valjal po tleh, da je bila vsa strgana in umazana, ter jo je končno prisilil, da je morala z njim na bližnji travnik, med tem ko je bil skrit njen zaročenec za bližnjim plotom. Po tem dogodku sta napadla neki voz, na katerem je bilo več domačinov. Enega izmed potnikov sta potegnili z voza in sta ga skoro pol ure vlačila po cesti in ga pretepal. Fanta sta tajila, kolikor sta pač mogla, vendar jima ni dosti pomagalo. Državni pravdnik je ugotovil, da se ju tudi županstvo boji. Obojena sta bila oba, in sicer Zimmerman na 6, Gostinčar pa na 10 mesecev težke ječe in morata plačati 10. Jelenu za jabolka in nahrbtnik 55 Din, Dobravčevi pa 387 Din in pa sodno stroške in takso, eden 75, drugi pa 100 Din, tako da je bil ta večer za oba rogovileža precej drag.

Muzikaličen tat. V »Mladinskem domu« na Kodeljevem si je izposodil v svrhu vezbe mlad deček A. V. kornet, češ da se bo doma vadil. Fant pa je ta instrument, na katerega bi smel samo piskati, prodal v neki ljubljanski trgovini za 200 Din. Vred tega nepremišljenega koraka je piskal pred sodnikom, ki ga je obsodil z ozirom na njegovo mladost in ki je škodo povrnil, samo na 3 dni zapore.

Nesrečna tombola. Jakob Narobe je ostal gostilničarji Jožefi Cvetkovičevi dolžan nekaj zapitke in ji je obljubil, da ji bo prinesel kavo. Dolgo časa ga ni bilo, končno pa je le prišel in je prinesel Cvetkovičevi iz Ljubljane 25 kg kave. Rekel ji je: Veš, Pepa, že osem dni hodim, pa se mi ni vrazil, no in potlej sem pa zadel v Ljubljani v Zvezdi na tomboli kavo, sladkor in pa eno obleko. Kavo mu je pomagal nato prodati tovariš Vontina in skupila sta za njo 960 kron. Dobila sta od skupne vsake polovico, sodnik pa, ki se je uveril, da je kava ukradena, je dal obema enako, in sicer vsakemu po 14 dni zapore. Cvetkovičevi pa kot družabnici 3 dni zapore, tako, da je dobil vsak svoj delež od tombole.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. v. l. v.

Normalna barometerska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometar v C	Termometar izenačen v C	Nebo, veter	Povprečna vlažnost v mm
27. 2. 21 h	732.1	0.6	0.3	obl. s. z.	
28. 2. 7 h	730.7	0.9	0.3	megla	3.4
28. 2. 4 h	729.6	1.5	0.8	obl.	

IZJAVA.

Izjavljam, da za svoje hčer EMILJO GOLOB ml. nisem prevzela in ne prevzamem nobenih obveznosti in torej osobito nisem plačnica za dolgove, ki jih je že in ki bi jih moja hči še napravila.

Opozarjam, da Emilija Golob ml. tudi nima pooblastila, razpolagati z mojim premoženjem in prevzemati katerekoli obveznosti v mojem imenu, sklepati kupčije, prodajati moje imovino itd.

Lesno brdo, dne 28. februarja 1924.

EMILJA GOLOB star.

Agitirajte za naše časopise!

Bog plačaj vsem, ki ste naju tolažili ter spremili nepozabnega umrlega na njegovi zadnji poti!

Franja in Dragica Gams.

Zahvala.

Za premnoge izraze iskrenega sočujja, ki so nam došli povodom smrti naše nepozabne soproge, mame, stare mame, teče in tašče, gospe

Jerice Kavčič

za poklonjene krasne vence ter za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu, izrekamo tem polom vsem našo najpriščnejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 28. februarja 1924.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI

DVA GOSPODA sprejemna na stanovanje in zajtrk. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1092.

ISCEM

praktikanta

že vpeljanega v LESNO STROKO, veččega tudi pisarniških del — zanesljivo moč — vojašine prostega. Ponudbe poslati na PARNA ZAGA FRANC OSET — SV. PETER v SAV. DOL.

Šivilja za obleke

z obrtn. listom, zmožna samostojno voditi delavnico, želi vstopiti kot kompanionka. Ponudbe se prosa na upravo lista pod »ŠIVILJA BREZ STANOVANJA«.

3 DOBRE SLUŽBE NA DEŽELI

NATAKARICA, dobro izurjena, KUCHARICA, ki zna tudi šivati. SLUŽKINJA za hišne in zunanjia dela. Prednost imajo le pridne, pošteno ter z dobrimi spricvali. Nastop službe s 1. aprilom. Treba se osebno predstaviti. Gostilna AMBROŽIČ, LOGATEC. 1139

Izkušen laborant

Išče službo za takoj. Splošno je vseh tozadnjih opravil. Ponudbe pod »Zanesljivi laborant« na upravo »Slovenca«. 1097

Stalnega odjemalca za pločevinasto POSODO išče N. PUSTINEK, kloparsko. Sevnica ob Savi.

V NAJEM DAM dobro idoči MLIN

na več let za stavbeno podjetje, ali pod ugodnimi pogoji tudi prodam. Naslov v upravi lista pod št. 1136.

Trgovski lokal

z meč blagom in inventarjem, takoj oddam v najem v zelo prometnem dež. mestu. Šifra »Promet« št. 1094.

TRGOVINAI

Vzajemno trgovino na več let v najem na prometnem kraju na deželi. Ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod številko 1109.

Prostovoljna JAVNA DRAŽBA

se vrši v nedeljo, 2. marca na Zabjeku št. 3, II. nadst. ob 9 zjutraj. Naprodaj: postelje, omare, umivalna, klavir, žimnice i. dr. pohištvo. Kupci vljudno vabljeni!

PRODAM HIŠO

z gospodar. poslopljenj, gostilna, trgovina, hlev, skladišče ter inventar. Zraven 3 vrti, vel. njiva, in sado. nosnik. Cena 175.000 Din. Hiša je tik farne cerkve sv. Lenarta (Zabukovje) n. Sevnica ob Savi, v bliž rudnika. Vprašati pri: Nikolaj Pustinek, Sevalca ob Savi.

VEČ VAGONOV gnojila

iz odpadkov, enakovreden hlevskemu gnoj. POCENI NAPRODAJ v TOVARNI za KLEJ v Ljubljani. — Odaja se tudi na posamezne voze. 1142

PERJE ZA POSTELJE:

1 kg sivega, skubljenega Din 30
1 kg sivega, mehkega, od Din 40—60
1 kg sivega, popoln. mehkega Din 70
1 kg čisto belega, od Din 100—150
1 kg polpuhastega, od Din 175
1 kg puha, od Din 220—300

razpošilja vsako količino po povzetju

HERMANN HEILBRUNN — SENTA (Bačka).

Krojači pozor!

Javljamo, da smo prejeli novo pomladno in letno kolekcijo sukna in potrebščin

IZBERA VELIKANSKA OSOBITO PRIKLADNE CENE

Kolekcije pošljemo ozbiljnim reflektantom krojačem BREZPLACNO

Arnošt Ney d. d. Zagreb I Boškovičeva ul. 41